

Prilježeno: 26-11-2009
Ur. broj: 963/09

NEKLASIFICIRANO

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
URED ZA SPRJEČAVANJE
PRANJA NOVCA
Zagreb, Ulica grada Vukovara 72
KLASA: 470-06/09-103/1
URBROJ: 513-06-2/027-09-67

Zagreb, 25. studenog 2009.

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača
n/p tajnika
gdin. Tomislav Lončar

Predmet: Provedba Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

U smislu članka 88. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma («Narodne novine» broj 87/08 dalje u tekstu: Zakon), a radi pravilne i jedinstvene primjene Zakona, Hrvatska narodna banka i Ured za sprječavanje pranja usuglasili su se oko sljedećeg

MIŠLJENJA

Prema odredbama članka 6. st. 2. toč. 2. i članka 9. Zakona, banka obveznik provedbe mjera i radnji radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, je dužna pod uvjetima određenim Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona prilikom obavljanja transakcija/uspostavljanja poslovnog odnosa sa strankom obaviti mjere dubinske analize.

Članakom 7. Zakona propisano je da je obveznik – banka dužna izraditi analizu rizika od pranja novca i financiranja terorizma te pomoću takve analize odrediti ocjenu rizika pojedine skupine ili vrste stranke, poslovnog odnosa, proizvoda ili transakcije u odnosu na moguće zlouporabe vezane za pranje novca i financiranje terorizma.

Kako bi mogao izraditi analizu rizika obveznik – banka je sukladno članku 8. Zakona dužna provesti mjere dubinska analiza stranke koje obuhvaćaju:

1. utvrđivanje identiteta stranke i provjera njezina identiteta na osnovi dokumenata, podataka ili informacija dobivenih iz vjerodostojnog, pouzdanog i neovisnog izvora (za fizičke osobe, zakonskog zastupnika ili opunomoćenike pravne osobe: ime i prezime, prebivalište, datum i mjesto rođenja, identifikacijski broj, te naziv, broj i naziv izdavatelj identifikacijske isprave za fizičke osobe; za pravne osobe: naziv, sjedište, mjesto i identifikacijski broj);
2. utvrđivanje i provjera identiteta stvarnog vlasnika stranke;
3. prikupljanje podataka o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa ili transakcije, te drugih podataka u skladu s ovim Zakonom;
4. stalno praćenje poslovnog odnosa, uključujući pažljivo praćenje transakcija obavljenih tijekom tog odnosa, kako bi se osiguralo da te transakcije odgovaraju saznanjima obveznika o toj stranci, vrsti posla i rizika, uključujući prema potrebi i podatke o izvoru sredstava, pri čemu dokumenti i podaci kojima obveznik raspolaže moraju biti ažurni.

Pribavljanje podataka iz članka 16. Zakona predstavlja postupak obavljanja mjera dubinske analize stranke, a koje su banke dužne provodi u cilj upoznavanja, preispitivanja i dobivanja informacija o stranci, a sve u svrhu procjene rizika da će stranka zloupotrijebiti financijski sustav za pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da će neki poslovni odnos, transakcija ili proizvod biti posredno ili neposredno upotrijebljen za pranje novca ili financiranje terorizma.

Također, pored mjera dubinske analize stranke, banka je dužna primjeniti i odgovarajući postupak kojima utvrđuje je li stranka politički izložena osoba.

Sve navedene podatke o stranci banka mora pribaviti prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a ukoliko ih ne može pribaviti, sukladno članku 13. st. 1. Zakona ne smije uspostaviti poslovni odnos ili izvršiti transakciju.

Zakon o zaštiti osobnih podataka («Narodne novine» broj 103/03, 118/06 i 41/08) u članku 7. između ostalog propisuje da se osobni podaci smiju prikupljati i dalje obrađivati u svrhu sklapanja i izvršenja ugovora u kojem je ispitanik stranka, kao i to da se osobni podaci mogu prikupljati u svrhu s kojom je ispitanik upoznat, a koja je izričito navedena i u skladu sa Zakonom i mogu se dalje obrađivati samo u svrhu u koju su prikupljeni, odnosno u svrhu koja je podudarna sa svrhom prikupljanja (članak 6. st. 1.).

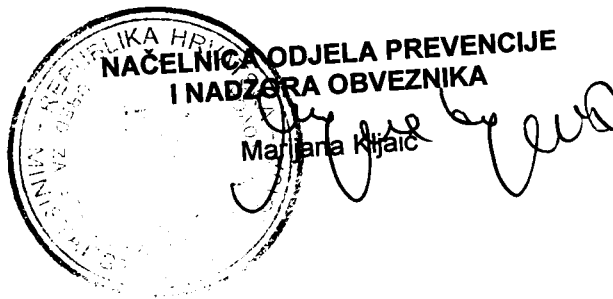
Jedan od prihvatljivih načina prikupljanja podatka o stranci, jest i upitnik koji stranka treba popuniti prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa s bankom. **U upitnicima banaka koje ste nam dostavili, nema pitanja koja bi tražila podatke u većem opsegu nego što je to nužno da bi se postigla utvrđena svrha određena člankom 6. st. 2. Zakona o zaštiti osobnih podataka, a to je procjena rizika stranke, poslovnog odnosa, proizvoda ili transakcije.**

Važno je napomenuti da se prikupljanje i obrada osobnih podataka moraju provoditi u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka koji propisuje da se osobni podaci sadržani u zbirkama osobnih podataka smiju iznositi iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade samo ako država ili međunarodna organizacija u koju se osobni podaci iznose, ima odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka (članak 13.). Listu država i međunarodnih organizacija koji imaju odgovarajuću zaštitu osobnih podataka, izrađuje Agencija za zaštitu osobnih podataka.

S tim u vezi nije prihvatljiv dio upitnika Hrvatske poštanske banke d.d. Zagreb koji traži da stranka da:

«... izričitu suglasnost Banci da može poduzimati sve radnje vezano za obradu i razmjenu svojih osobnih podataka navedenih u ovom Upitniku, uključujući i podatke o matičnom broju građana, a što obuhvaća pravo Banke na prikupljanje, spremanje, snimanje, organiziranje, uvid i prijenos osobnih podataka u svrhu obavljanja redovitih poslova Banke (i Grupe kojoj Banka pripada u zemlji i inozemstvu, vezano za odnos s Bankom). Naime, budući da je Hrvatska poštanska banka d.d. Zagreb u vlasništvu Republike Hrvatske, nije razvidno o kakvoj «Grupi kojoj Banka pripada u zemlji i inozemstvu» se ovdje radi.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Hrvatska narodna banka
3. Hrvatska poštanska banka d.d.
4. Privredna banka Zagreb d.d.
5. Pismohrana – ovdje (2)

Pribavljanje podataka iz članaka 16. Zakona predstavlja postupak obavljanja mjera dubinske analize stranke, a koje su banke dužne provoditi u cilj upoznavanja, preispitivanja i dobivanja informacija o stranci, a sve u svrhu procjene rizika da će stranka zloupotrijebiti financijski sustav za pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da će neki poslovni odnos, transakcija ili proizvod biti posredno ili neposredno upotrijebljen za pranje novca ili financiranje terorizma.

Također, pored mjera dubinske analize stranke, banka je dužna primjeniti i odgovarajući postupak kojima utvrđuje je li stranka politički izložena osoba.

Sve navedene podatke o stranci banka mora pribaviti prije uspostavljanja poslovnog odnosa, a ukoliko ih ne može pribaviti, sukladno članku 13. st. 1. Zakona ne smije uspostaviti poslovni odnos ili izvršiti transakciju.

Zakon o zaštiti osobnih podataka («Narodne novine» broj 103/03, 118/06 i 41/08) u članku 7. između ostalog propisuje da se osobni podaci smiju prikupljati i dalje obrađivati u svrhu sklapanja i izvršenja ugovora u kojem je ispitanik stranka, kao i to da se osobni podaci mogu prikupljati u svrhu s kojom je ispitanik upoznat, a koja je izričito navedena i u skladu sa Zakonom i mogu se dalje obrađivati samo u svrhu u koju su prikupljeni, odnosno u svrhu koja je podudarna sa svrhom prikupljanja (članak 6. st. 1.).

Jedan od prihvatljivih načina prikupljanja podatka o stranci, jest i upitnik koji stranka treba popuniti prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa s bankom. **U upitnicima banaka koje ste nam dostavili, nema pitanja koja bi tražila podatke u većem opsegu nego što je to nužno da bi se postigla utvrđena svrha određena člankom 6. st. 2. Zakona o zaštiti osobnih podataka, a to je procjena rizika stranke, poslovnog odnosa, proizvoda ili transakcije.**

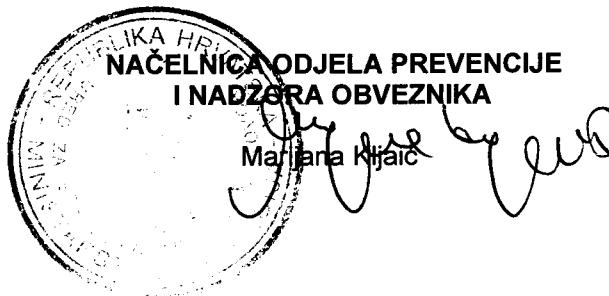
Važno je napomenuti da se prikupljanje i obrada osobnih podataka moraju provoditi u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka koji propisuje da se osobni podaci sadržani u zbirkama osobnih podataka smiju iznositi iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade samo ako država ili međunarodna organizacija u koju se osobni podaci iznose, ima odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka (članak 13.). Listu država i međunarodnih organizacija koji imaju odgovarajuću zaštitu osobnih podataka, izrađuje Agencija za zaštitu osobnih podataka.

S tim u vezi nije prihvatljiv dio upitnika Hrvatske poštanske banke d.d. Zagreb koji traži da stranka da:

«... izričitu suglasnost Banci da može poduzimati sve radnje vezano za obradu i razmjenu mojih osobnih podataka navedenih u ovom Upitniku, uključujući i podatke o matičnom broju građana, a što obuhvaća pravo Banke na prikupljanje, spremanje, snimanje, organiziranje, uvid i prijenos osobnih podataka u svrhu obavljanja redovitih poslova Banke (i Grupe kojoj Banka pripada u zemlji i inozemstvu, vezano za odnos s Bankom).

Naime, budući da je Hrvatska poštanska banka d.d. Zagreb u vlasništvu Republike Hrvatske, nije razvidno o kakvoj «Grupi kojoj Banka pripada u zemlji i inozemstvu» se ovdje radi.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Hrvatska narodna banka
3. Hrvatska poštanska banka d.d.
4. Privredna banka Zagreb d.d.
5. Pismohrana – ovdje (2)

**HRVATSKA UDRUGA ZA
ZAŠTITU POTROŠAČA**

www.huzp.hr
huzp@zg.t-com.hr

**Trg kralja Petra Krešimira IV br. 2
10000 ZAGREB**
telefon/telefaks: 01- 46 333 66

Zagreb, 1.studenoga 2009.

Naš broj : 963/09

MINISTARSTVO FINANCIJA

**Katančićeva 5
10000 ZAGREB**

**PRIVREDNA BANKA ZAGREB
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA**
-upitnik za klijente fizičke osobe

Poštovani ,

nekolicina potrošača se obratila našoj udruzi s mišljenjem da ih banke maltretiraju tražeći određene podatke na koje nemaju pravo, a koji nisu podaci prema Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/2008) i članku 13.

Potpisnik ovog dopisa se i osobno uvjerio kada je htio oročiti svoj novac da su u upitniku za klijente fizičke osobe traženi podaci (o vrsti zaposlenja, vrsti poslodavca , poziciji zaposlenja, prosječnim mjesečnim primanjima, ostalim izvorima prihoda, očekivanom godišnjem prihodu) čije traženje na zapadu na koji se mi tako pozivamo smatraju neuljudnim, nekorektnim i na kraju nepristojnim.

U svojim odgovorima banke se pozivaju na Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma pa nam nije jasno iz kojeg razloga potrošač treba pisati o svojim mjesečnim primanjima kada to banka vrlo lagano ustanovi pregledom poslovanja po njegovu računu.

Što je toliko važno za dubinsku analizu hoće li se netko baviti terorizmom ili „prati novac“, radi li u javnom poduzeću ili kod privatnika, da li je na mjestu šefa ili radnika, ali je to vrlo bitno za banku ako posluje s tim potrošačem, ako mu odobrava nekakav kredit , planira marketinške poteze.

Što znači pitanje o očekivanom godišnjem obrtu sredstava na računu? Kakve to ima veze s terorizmom. Jedan potrošač je rekao kako on očekuje godišnji prihod od najmanje milijun kuna jer igra loto. Kasnije se pitao što ako on taj novac ne dobije, a napisao je da ga očekuje hoće li na njega pasti sumnja da se bavi terorizmom ili pranjem novca jer nije donio u banku očekivani novac?

Potrošač bi također trebao banku obavještavati ako je došlo do promjene podataka, ako mu se slučajno poveća plaća ili od radnika postane predradnikom, a da ne govorimo da im potrošač dozvoljava da s njegovim podacima rade što hoće jer nije u mogućnosti izostaviti bilo koju rubriku u upitniku i ispuniti samo ono što želi osim osobnih podataka.

Pretpostavljamo da ako banka radi dubinsku analizu, da o tome obavještava i nadležne urede Ministarstva financija te nam nije jasno kako se dubinska analiza može temeljiti na podacima koje proizvoljno daje potrošač. Mišljenja smo da bi u slučaju pranja novca ili financiranja terorizma glavnu ulogu trebali imati pokazatelji banke, je li potrošač donio novac u banku ili ne, koliko je tog novca i da li za to ima pokriće.

Vrlo vjerojatno je vaše ministarstvo primilo nekoliko dubinskih analiza banaka, pa nas jako interesira jesu li u toj analizi obuhvaćeni podaci o vrsti zaposlenja, vrsti poslodavca, poziciji zaposlenja, prosječnim mjesečnim primanjima, ostalim izvorima prihoda, očekivanom godišnjem prihodu.

U prilogu vam dostavljamo upitnik za klijente fizičke osobe Hrvatske poštanske banke i Privredne banke Zagreb te molimo da nam odgovorite koji su od dodatnih podataka potrebni za dubinsku analizu na koju se banke pozivaju i iz kojih razloga.

S poštovanjem

tajnik HUZP-a

Tomislav Lončar
Prilog:-upitnik
File:financije011001banke

1997. - 2007.g. DESET GODINA DJELOVANJA HUZP-a

Članice Saveza udruga za zaštitu potrošača Hrvatske:

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača HUZP – Zagreb, Hrvatska udruga za zaštitu potrošača HUZP – Slavonski Brod, «Dalmatinski potrošač» Split, «Dubrovački potrošač» Dubrovnik, «Klub potrošača» Vodice, «Šibenski potrošač» Šibenik, Udruga za zaštitu potrošača Grada Samobora, Udruga za zaštitu potrošača komunalne djelatnosti – Solin i «Zadarski potrošač» Zadar, Potrošački centar Rijeka, Klub potrošača Vodice, Međimurski –Potrošač Čakovec, Centar za edukaciju i informiranje potrošača- Bilje